

ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА НА

Ф. № 9

- ДДС - Отделение "И" - /1950 г./
- МВР - Отдел X-ДС /1951-1962 г./
- МВР - Отдел IV-ДС /1963-VII.1965 г./
- КДС - Отдел IV /VII.1965-1968 г./
- МВР - Отдел IV ДС /1969 -

С бюджета за 1950 г. към ДДС се създава самостоятелно отделение "И" на базата на отделение "шифър и криптология", съществувало до тогава към Отдел VI. Създаването му е обявено с писмо № 17 на ДДС от 13.II.1950 г. Отделението се състои от три служби:

1 Служба за създаване на шифри и шифрови материали за нуждите на МВР. Съгласно постановление на МС от м.VIII.1948 г. отделението създава шифрови пособия и за нуждите на МНО и Министерство на външната търговия.

2. Служба "шифър", която има за задача да шифрира кореспонденцията на ДДС и поделенията й, размяна по радио и телефон:

3. Криптоложка служба, която работи по разчитане шифри и шифрови материали, постъпващи от оперативните отдели и от II, III и IV отделения на отдел VI.

В доклад до ПБ на ЦК на БКП от 2.II.1951 г. се посочва необходимостта от централизиране на работата по изработването на шифри и шифрови пособия и тяхното използване и съхраняване.

С щата за 1951 г. отделението става отдел X-ДС за шифъра.

Ръководни документи определящи задачите на отдела не са запазени. Заповед № 70 от 2.IV.1952 г. определя реда за работа с шифрограмите. В нея се посочва, че шифровата работа се извършва съгласно инструкцията за шифровата работа в НРБ и заповед № 397 от 27.VII.1951 г., която не е запазена.

Особено внимание е отделяно на въпроса за служебната квалификация. С заповед № 85^a от 14.IV.1952 г. е организиран курс за обучение на шифровачите от окръжните и околийски управления. По решение на Колегиума на МВР, - прот. № 12 от 25.VIII.1956 г. към Отдел X-ДС се организира школа за шифрови работници от МВР и други ве-

домства. Школата не действа постоянно. Съобразно нуждите, периодично се сформират курсове за шифровачи, които се подготвят по определена програма и след приключване на работата по подготовката им школата се закрива. Със заповед № К-1890 от 23.X.1958 г. длъжностите от "печатница"-ДС към отдел "Административно стопански" при Управление Снабдително преминават към печатницата на отдел X - отделение IV.

Със заповед № I-62 от 7.I.1963 г. Отдел IV на Управление IV-ДС се обединява с Отдел X-ДС в самостоятелен отдел за шифър, радио-разузнаване, радиоконтраразузнаване и радиовръзки.

При обединяването към отдела се изгражда десет отделения: през 1964 г. се създава още едно отделение. Тази структура се запазва до 1968 г., когато със заповед № 4342 се правят промени в състава и структурата на отделенията, Отделение X техническо прераства в технически сектор и се създават две нови отделения.

Документалните материали на фонда не са запазени цялостно. От създаването на отдел X-ДС до 1957 г. няма запазени никакви материали. Добре са запазени материалите след 1959 г. Първото приемане на материали е направено през 1966 г. След това материалите се приемат всяка година с описно приложение 2 и 2^a от текущото деловодство по номенклатура.

СЪСТАВИЛ:

Отпеч. в 3 екз.

към дело на фонда

Изп. Маркова

Нап. Гатева

23.XI.1974 г.

С о щ и я

СЕКРЕТНО !

№ 1448
21 09 82 02
СОФ 118

ДЕКЛАСИФИЦИРАН	
07 105 2006 г. (ДАТА НА ДЕКЛАСИФИЦИРАНЕ)	
21.50/21.05.05.11133/21 (ОСНОВИЕ ЗА ДЕКЛАСИФИЦИРАНЕ)	
чл. 170/1 (ДЪЛЖНОСТ НА ТОВАТО)	чл. 170/1 (ИМЕ НА ЛИЦАТА)
<i>[Signature]</i> (ПОДПИС)	

ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА НА Ф. № 9

/продължение/

МВР - ОТДЕЛ 04 - ДС /1969-1980 г./

С оглед подобряване на кадровата работа съгласно заповед № I-6700/31.12.1969 г. към отдел 04-ДС се създава кадрова служба.

С цел осигуряване на по-добра организация в охраната на министерството със заповед № I-5890/13.10.1970г. се създава единна комендатура и охранителният взвод към отдел 04-ДС преминава към Комендатурата.

Съгласно заповед № I-3692/06.08.1975 г. се трансформират някои длъжности и се прехвърлят към отделенията на отдела, а групата "Пелегатори" преминава изцяло от отделение 07 "Радионаблюдение" към отделение 08 "Анализ".

За по-ефективна организация на работата и за привиждането ѝ в съответствие с оперативната обстановка със заповед № К-122 от 13.01.1978 г. се извършват редица организационно-структурни промени в щата на отдел 04-ДС:

За сметка на 11 офицерски длъжности от щата на отделение 01 - Дешифър се обособява ново отделение 10 - "Технически методи в дешифъра", а отделение 10 "Контрол на ведомствените радиовръзки" преминава към отделение 09 - "Издирване", което се преименува в отделение "Издирване и контрол на ведомствените радиовръзки".

Отделение 11 "Контрол по шифъра и шифровата школа" преминава към отделение 03 "Съставителско", което се преименува в отделение "Съставяне, съхранение, контрол и обучение по шифъра".

Самостоятелната Техническа група към радиоразузнаването преминава към щата на отделение 02 "Радиоразузнаване", а Техническата група към радиовръзките преминава към щата на отделение 06 "Радиовръзки".

Общата техническа група се преобразува в отделение 11 "Механо-техническо".

С цел по-нататъшно усъвършенстване работата на шифровите и радиослужби в задграничните представителства на НРБ от 1 януари 1978 г. щатът на действащия резерв зад граница, състоящ се от 81 щатни бройки се прехвърля към щата на Първо главно управление - ДС /зап.К-224/24.01.1978 г./

Докато служителите са на работа зад граница се ръководят и отчитат пред ПГУ, а след това преминават на ръководство към 04 отдел - ДС.

Архивните документи на фонда се приемат в архив ежегодно.

Отпеч. в 2 екз.

№ 1-2 - КД

Изп.: Николова

Нап.: Гатева-507

23.06.1982 г.

С о ф и я

СЪСТАВИЛ:

